

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЕКОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

65016, Україна, м. Одеса, вул. Львівська 15, т.ел. (0482)-32-67-35/ факс (0482) 42-77-67, E-mail: info@odeku.edu.ua

23.01.2015 № 02/37

Першому заступнику Міністра
освіти і науки України
Голові координаційної групи з підготовки
проекту переліку галузей знань та переліку спеціальностей
Совсун І.Р.

Шановна Інна Романівна!

Вчена рада Одеського державного екологічного університету звертається до Вас як голови координаційної ради, створеної згідно наказу МОН від 04.12.2014р. № 1429 з проханням врахувати при розробці проекту переліку галузей знань та переліку спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, пропозиції щодо вказаних питань комісій з напрямів «Гідрометеорологія» та «Екологія, охорона навколишнього природного середовища та збалансоване природокористування» Науково-методичної Ради Міністерства освіти і науки України, які були прийняті комісіями у травні-червні 2014 року та направлені до Національної академії педагогічних наук України та Міністерства освіти і науки України (копії листів на 4-х стор. додаються).

З повагою

Ректор

С.М. Степаненко

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЕКОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

65016, Україна, м. Одеса, вул. Львівська 15, т.ел. (0482)-32-67-35/ факс (0482) 42-77-67, E-mail: info@odeku.edu.ua

10.06.2014 № 02/___

Національна академія педагогічних наук України

Копія: Міністерство освіти і науки України

Щодо проекту Національної стандартної класифікації освіти (концепція)

Комісія з гідрометеорології Науково-методичної Ради Міністерства освіти і науки України та Вчена рада Одеського державного екологічного університету уважно розглянули розроблений Національною академією педагогічних наук проект концепції Національної стандартної класифікації освіти (далі – *проект Концепції*), який був оприлюднений у листопаді 2013 року, та вітають цей крок як такий, що наближує вітчизняну систему освіти до єдиного європейського простору освіти, в т.ч. вищої освіти.

В той же час маємо висловити деякі зауваження та пропозиції, які, на наш погляд, дозволять удосконалити проект національної системи класифікації та врахувати сучасні тенденції розвитку світової вищої освіти і науки.

Ця наскрізна класифікація повторює запропоновану у МСКО-Г 2013 та відрізняється від неї неаудентичним перекладом на українську деяких термінів і назв, що, на наш погляд, може внести плутанину у практичному застосуванні цієї класифікації.

Так, по-перше, англійські терміни «*Narrow field*» та «*Detailed field*» в українському варіанті виписані як «*вузька галузь (напря́м)*» та «*деталізована галузь (спеціальність)*», відповідно. На наш погляд, додання у перекладі «*напря́м*» та «*спеціальність*» є неслухним, тому що ціллю національної класифікації є не перегляд переліку напрямів підготовки та спеціальностей, за якими ведеться підготовка фахівців з вищою освітою, а, згідно до Розділу VII «Статус та управління НСКО» проекту Концепції, – «*збір та аналіз даних, підготовка пропозицій з удосконалення складу та структури освітньої системи тощо*».

По-друге, англійська назва деталізованої галузі 0532 «*Earth sciences*» в проекті Концепції запропонована як «*Геологія*», що є невірним перекладом, незважаючи на заперечення, викладені у листі НАПНУ від 27.01.2014р. № 2-6/15. За визначенням (Хаїн В.Є., Рябухін А.Г. Історія і методологія геологічних наук. - М.: МГУ, - 1996.):

«Геологія» (від др. -греч. Γῆ - Земля + λόγος - вчення) - наука про склад, будову і закономірності розвитку Землі, інших планет Сонячної системи та їх природних супутників. Предметом її дослідження є вивчення:

- розміщення і складу геологічних тіл, у тому числі їх форма, розмір, взаємовідношення (*описова геологія*);
- еволюції геологічних процесів, таких як руйнування гірських порід, перенесення їх вітром, льодовиками, наземними або підземними водами, накопичення опадів (зовнішні по відношенню до земної кори) або рух земної кори, землетруси, виверження вулканів (*динамічна геологія*);
- послідовності геологічних процесів минулого (*історична геологія*).»

В той же час слід підкреслити – поки що немає усталеного міжнародного визначення повного переліку предметних областей «*Earth sciences*» («Науки про Землю»). Тому, взагалі використання цього терміну в стандартній класифікації освіти і в тому числі в НСКО є, на наш погляд, передчасним.

У зв'язку з вищезазначеним, пропонуємо при визначенні деталізованих галузей вузької галузі 053 «*Фізичні науки*» скористатися Класифікацією освітніх програм Національного центру освітньої статистики США (*National Center for Education Statistics. Classification of Instructional Programs. United States Department of Education, Institute of Education Sciences, 2000*), згідно якої деталізованими галузями в галузі «40. *Physical Sciences*» в останній редакції є:

- Physical Science
- Astronomy and Astrophysics
- Atmospheric Sciences and Meteorology
- Chemistry
- Geological and Earth Sciences/Geosciences

(<http://nces.ed.gov/pubs2002/cip2000/ciplist.asp?CIP2=40>)

Тому, з урахуванням вимог Всесвітньої метеорологічної організації (спеціалізованої агенції ООН) щодо організації підготовки фахівців в галузі гідрометеорології (див. **Руководящие принципы образования и подготовки кадров в области метеорологии и оперативной гидрологии** // ВМО-№ 258/ Четвертое издание / Секретариат Всемирной Метеорологической Организации, Женева – Швейцария. 2003, 2007) та практики, що склалася, пропонуємо перелік деталізованих галузей вузької галузі 053 «*Фізичні науки*» в проєкті Концепції сформулювати у такій редакції:

- 0531 Фізика
- 0532 Астрономія та астрофізика
- 0533 Гідрометеорологія
- 0534 Хімія
- 0535 Геологія

Ректор

Голова комісії з гідрометеорології
НМР МОН України

С.М. Степаненко

Є.Д. Гопченко

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КОМІСІЯ З ЕКОЛОГІЇ, ОХОРОНИ НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДО-
ВИЩА ТА ЗБАЛАНСОВАНОГО ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ НАУ-
КОВО-МЕТОДИЧНОЇ РАДИ

65016, Україна, м. Одеса, вул. Львівська, 15, Одеський державний екологічний університет
тел.: 8-0482-32-67-35, факс: 8-0482-42-77-67, E-mail: rector@odeku.edu.ua

14.06.2014р. № 7

Національна академія педагогічних наук України

Копія: Міністерство освіти і науки України

Щодо проекту Національної стандартної класифікації освіти (концепція)

Комісія з екології, охорони навколишнього середовища та збалансованого природокористування Науково-методичної Ради Міністерства освіти і науки України (надалі – *Комісія*) на своєму засіданні 28-29.05.2014р. розглянула оприлюднений Національною академією педагогічних наук України у листопаді 2013 року проект концепції Національної стандартної класифікації освіти (надалі – *проект Концепції*) та вважає, що він наближує вітчизняну систему освіти до єдиного європейського простору освіти та науки.

В той же час Комісія висловлює деякі зауваження та пропозиції, які, на наш погляд, дозволять удосконалити систему класифікації та врахувати сучасні тенденції розвитку світової вищої освіти і науки.

Проект Концепції базується на Міжнародній стандартній класифікації освіти, що була прийнята на 36-й сесії Генеральної конференції ЮНЕСКО (далі – *МСКО 2011*) та на проекті «*Переглянутого варіанту Міжнародної стандартної класифікації освіти: галузі освіти і підготовки*», який був винесений на розгляд 37-ї сесії Генеральної конференції ЮНЕСКО (далі – *МСКО-Г 2013*). У розділі V «*Наскрізні кваліфікаційні змінні*» проекту Концепції визначається, що «*Основними наскрізними класифікаційними змінними НСКО є рівні та галузі освіти*», а у розділі X «*Галузі освіти (і підготовки)*» запропонований проект наскрізної класифікації освітніх програм і кваліфікацій за галузями освіти та підготовки.

Ця наскрізна класифікація повторює запропоновану у МСКО-Г 2013 та відрізняється від неї у ряді випадків неаудентичним перекладом на українську деяких термінів і назв, що, на наш погляд, може внести плутанину у практичному застосуванні цієї класифікації.

Так, по-перше, англійські терміни «*Narrow field*» та «*Detailed field*» в українському варіанті виписані як «*вузька галузь (напря́м)*» та «*деталізована галузь (спеціальність)*», відповідно. На наш погляд, додання у перекладі на українську слів «*напря́м*» та «*спеціальність*» є недоцільним, так як цілком національної класифікації є не перегляд переліку напрямів підготовки та спеціальностей, за якими ведеться підготовка фахівців з вищою освітою, а згідно з Розділом VII «*Ста-*

тус та управління НСКО» проекту Концепції – «збір та аналіз даних, підготовка пропозицій з удосконалення складу та структури освітньої системи тощо».

По-друге, є суттєві зауваження щодо запропонованих в проекті Концепції українських назв деталізованих галузі 0521 та 0522. Так, термін «*Environmental sciences*» на українську невірно перекладений як «Екологія», тому що в англомовній науковій термінології є суттєва різниця між визначеннями «*Environmental sciences*» та «*Ecology*».

Так, «*Environmental sciences*» визначається як міждисциплінарна наукова та освітня галузь, в якій інтегруються фізичні, біологічні, соціальні та інші науки з метою вивчення взаємодії між складовими навколишнього середовища (довкілля) – природними екосистемами та штучними техно- і соціосистемами, а також вироблення стратегії їхнього сталого, гармонійного розвитку.

В той же час метою «*Ecology*» є вивчення умов існування живих організмів, в т.ч. їх взаємодії між собою та з природним навколишнім середовищем (природним довкіллям).

На підставі вищезазначеного, Комісія вважає доцільним змінити назву деталізованої галузі 0521 на «**Науки про навколишнє середовище (довкіллогія)**».

Аналогічно, пропонуємо в проекті Концепції назву деталізованої галузі 0522 «*Natural environment and wildlife*» записати як «**Природне довкілля та дика природа**».

Голова комісії з екології,
охорони навколишнього середовища
та збалансованого природокористування
НМР МОН України

С.М. Степаненко